

ZAKON

O NADZORU DRŽAVNE GRANICE

(Objavljen u "Sl. listu RCG", br. 72 od 1. decembra 2005)

I OSNOVNE ODREDBE Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuje se nadzor državne granice, način obavljanja kontrole prelaska državne granice Crne Gore (u daljem tekstu: državna granica), kontrola u unutrašnjosti, međunarodna granična policijska saradnja i saradnja službi na državnoj granici.

Nadzor državne granice

Član 2

Nadzor državne granice, u smislu ovog zakona, je kontrola prelaska državne granice (u daljem tekstu: granična kontrola) i zaštita granice, koja se vrši radi:

- 1) obezbjeđenja nepovredivosti državne granice;
- 2) zaštite života i zdravlja ljudi;
- 3) sprječavanja i otkrivanja krivičnih djela i prekršaja i pronalaženja i hvatanja njihovih izvršilaca;
- 4) sprječavanja nezakonitih migracija;
- 5) sprječavanja i otklanjanja drugih aktivnosti i radnji kojima se ugrožava javna bezbjednost.

Značenje izraza

Član 3

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) državna granica je zamišljena vertikalna ravan koja prolazi graničnom linijom i dijeli kopneni, vazdušni i vodeni (morski, jezerski i riječni) prostor i podzemlje Crne Gore od susjednih država, kao i državna granica na području graničnih prelaza na aerodromima i vodenim lukama preko kojih se odvija međunarodni saobraćaj;
- 2) granična linija je linija koja na kopnu i vodi dijeli teritoriju Crne Gore od susjednih država;
- 3) granični prelaz je mjesto određeno za prelazak državne granice;
- 4) privremeni granični prelaz je mjesto određeno za privremeni prelazak državne granice;
- 5) granična kontrola predstavlja mjere i radnje koje se preduzimaju prilikom namjeravanog ili neposredno nakon obavljenog prelaska državne granice;
- 6) međunarodni običaji su opšta pravila i prihvaćeni standardi koji se odnose na poslove uređene ovim zakonom;
- 7) granični incidenti su aktivnosti stranih državnih organa na teritoriji Crne Gore, koje nijesu u skladu sa međunarodnim sporazumima ili propisima Crne Gore, kao i svako drugo narušavanje nepovredivosti državne granice od strane službenika državnih organa i lokalnih organa susjednih država;
- 8) službena lica su službenici i namještenici nadležnog organa, organa državne uprave nadležnog za poslove carina i drugih organa državne uprave koji obavljaju poslove na graničnom prelazu.

II ORGANI I OVLAŠĆENJA ZA NADZOR DRŽAVNE GRANICE Nadležni organ

Član 4

Nadzor državne granice vrši organ uprave nadležan za poslove nadzora državne granice (u daljem tekstu: nadležni organ), ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

U obavljanju poslova iz stava 1 ovog člana, nadležni organ saraduje sa drugim državnim organima.

Vlada Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) može, na predlog nadležnog organa, iz razloga ekonomičnosti, da utvrdi na kojim graničnim prelazima graničnu kontrolu mogu da vrše organi državne uprave nadležni za poslove carina, ako to dozvoljavaju bezbjednosni razlozi.

Ako graničnu kontrolu obavljaju službenici organa državne uprave nadležni za poslove carina, službenici nadležnog organa im daju uputstva i pružaju stručnu pomoć u obavljanju te kontrole.

Ovlašćenja nadležnog organa

Član 5

Pri obavljanju poslova nadzora državne granice, službenici nadležnog organa primjenjuju ovlaštenja utvrđena ovim i drugim zakonima.

Pri obavljanju poslova nadzora državne granice, službenici nadležnog organa primjenjuju ono ovlaštenje kojim se sa najmanje štetnih posljedica postiže cilj.

Nadležni organ je ovlašten da postavlja, koristi tehnička sredstva i koristi službene pse za obavljanje nadzora državne granice i postavlja prepreke sa kojima se sprječava nedozvoljen prelazak državne granice.

Vlasnici ili korisnici zemljišta obavezni su da omogućе slobodan prolaz i kretanje za obavljanje poslova nadzora državne granice i radi postavljanja i održavanja propisanih oznaka područja graničnog prelaza i drugih oznaka uz granicu.

Službenici nadležnog organa se mogu kretati po zemljištu, kada je to neophodno za uspješno obavljanje nadzora državne granice, nezavisno od volje vlasnika ili korisnika i u tu svrhu koristiti sve vrste saobraćajnih sredstava.

III PRELAZAK DRŽAVNE GRANICE I GRANIČNI PRELAZ

Prelazak državne granice

Član 6

Prelazak državne granice je svako kretanje ljudi preko državne granice.

Državna granica može se prelaziti samo na određenim graničnim prelazima sa važećom putnom ispravom, odnosno ispravama propisanim za prelazak državne granice u vrijeme i na način saglasno namjeni graničnog prelaza.

Prelazak državne granice van graničnog prelaza

Član 7

Izuzetno od člana 6 stav 2 ovog zakona, granica se može prelaziti i van graničnog prelaza na osnovu međunarodnog sporazuma i u slučaju više sile.

Vlada može, na osnovu sporazuma iz stava 1 ovog člana, odobriti prelazak državne granice na određenom mjestu van graničnog prelaza i odrediti trajanje i način vršenja granične kontrole.

U slučaju više sile, državna granica se može prelaziti bilo kada i na bilo kojem mjestu. Lica koja su prešla državnu granicu u slučaju više sile dužna su da o tome obavijeste nadležni organ odmah, odnosno po prestanku razloga koji su uslovlili prelazak državne granice.

Granični prelaz i vrste graničnog prelaza

Član 8

Granični prelaz je mjesto određeno za prelazak državne granice u drumskom, željezničkom, vazdušnom, pomorskom, jezerskom i riječnom saobraćaju.

Granični prelazi iz stava 1 ovog člana, mogu biti stalni, sezonski i privremeni.

Granični prelazi mogu biti otvoreni za međunarodni i pogranični saobraćaj.

Granični prelaz otvoren za međunarodni saobraćaj je mjesto za prelazak državne granice državljana Crne Gore i Srbije i stranih državljana.

Granični prelaz otvoren za pogranični saobraćaj je mjesto za prelazak državne granice radi boravka u određenoj zoni susjedne države, odnosno boravka državljana susjedne države u određenoj zoni Crne Gore, u skladu sa međunarodnim sporazumom.

Granične prelaze utvrđuje Vlada u skladu sa međunarodnim sporazumima.

Određivanje privremenog graničnog prelaza

Član 9

Privremeni granični prelaz može odrediti nadležni organ aktom, na osnovu sporazuma sa nadležnim organom susjedne države, uz prethodno pribavljenu saglasnost Vlade, radi:

- 1) izvođenja vježbi za sprječavanje prirodnih katastrofa;
- 2) održavanja kulturnih, vjerskih, naučnih, stručnih, sportskih i turističkih aktivnosti;
- 3) potrebe za preusmjeravanjem saobraćaja;
- 4) obavljanja aktivnosti koje proizilaze iz međunarodnih ugovora;
- 5) poljoprivrednih i ekonomskih aktivnosti. Privremeni granični prelaz se može odrediti u trajanju do tri mjeseca u toku jedne kalendarske godine, osim u slučaju kada se privremeni granični prelaz određuje za vrijeme trajanja aktivnosti iz stava 1 tačka 5 ovog člana.

Sporazumom iz stava 1 ovog člana određuje se vrijeme, način i drugi uslovi prelaska državne granice.

Troškovi otvaranja i rada privremenog graničnog prelaza, utvrđuju se aktom o određivanju privremenog graničnog

prelaza.

Uređenost i opremljenost graničnog prelaza

Član 10

Granični prelazi moraju biti uređeni i opremljeni tako da omogućavaju bezbjedno obavljanje granične kontrole, saglasno međunarodnim standardima i uslovima koje utvrđuje Vlada.

Na aerodromima na kojima se odvija međunarodni saobraćaj mora se obezbijediti prostor koji omogućava da se putnici na međunarodnim letovima odvoje od drugih putnika, kao i obezbijediti prostor za smještaj stranaca koji ne ispunjavaju uslove za ulazak u Crnu Goru, u skladu sa zakonom.

Troškovi postavljanja i opremanja objekata i prostora iz stava 2 ovog člana padaju na teret privrednog društva koje upravlja aerodromom.

Područje graničnog prelaza

Član 11

Području graničnog prelaza pripada prostor koji je potreban za obavljanje granične kontrole sa objektima neophodnim za nesmetano i bezbjedno odvijanje saobraćaja.

Područje graničnog prelaza utvrđuje Vlada.

Označavanje graničnog prelaza

Član 12

Granični prelaz i njegovo područje označavaju se propisanim oznakama i drugom signalizacijom.

Oznake i drugu signalizaciju iz stava 1 ovog člana, na predlog nadležnog organa, postavlja i održava organ uprave nadležan za poslove državnih puteva.

Odobrenje za izgradnju i postavljanje objekata

Član 13

Odobrenje za izgradnju ili postavljanje objekata, instalacija i opreme na području graničnog prelaza izdaje organ državne uprave nadležan za poslove uređenja prostora, uz saglasnost nadležnog organa i organa državne uprave nadležnog za poslove carina.

Odobrenje iz stava 1 ovog člana neće se izdati ako se time ometa obavljanje granične kontrole.

Kretanje i zadržavanje na području graničnog prelaza

Član 14

Na području graničnog prelaza mogu se kretati i zadržavati: službena lica, lica koja imaju odobrenje za kretanje i zadržavanje na području graničnog prelaza i lica koja namjeravaju da pređu državnu granicu.

Licima koja stalno ili privremeno obavljaju djelatnost na području graničnog prelaza, kao i u drugim opravdanim slučajevima, odobrenje iz stava 1 ovog člana, izdaje nadležni organ.

Izdavanje odobrenja za obavljanje djelatnosti na području graničnog prelaza

Član 15

Licima iz člana 14 ovog zakona, koja stalno obavljaju djelatnost na području graničnog prelaza, izdaje se odobrenje sa rokom važenja od pet godina.

Rok važenja odobrenja iz stava 1 ovog člana može se produžiti.

Licima koja privremeno obavljaju djelatnost na graničnom prelazu odobrenje se izdaje s rokom važenja do jedne godine, odnosno dok ta potreba traje.

Razlozi oduzimanja odobrenja za kretanje i zadržavanje na području graničnog prelaza

Član 16

Odobrenje za kretanje i zadržavanje na području graničnog prelaza neće se izdati ili se može poništiti, ako to nalažu razlozi vođenja krivičnog ili prekršajnog postupka, sprječavanja širenja zaraznih bolesti ili razloga bezbjednosti.

U rješenju iz stava 1 ovog člana nadležni organ je dužan da navede razloge kojim se rukovodio u njegovom donošenju.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

Dužnost zapovjednika plovnog objekta u međunarodnom saobraćaju

Član 17

Zapovjednik broda ili jahte, odnosno voditelj čamca u međunarodnom saobraćaju, koji uplovi u teritorijalno more Crne Gore, dužan je da najkraćim uobičajnim plovnim putem uplovi u luku u kojoj se nalazi pomorski granični prelaz, radi obavljanja granične kontrole.

Zapovjednik ili voditelj iz stava 1 ovog člana, po dolasku iz inostranstva ili prije odlaska u inostranstvo, dužan je da preda nadležnom organu popis članova posade i putnika sa plovnog objekta i stavi na uvid njihove putne isprave.

Zapovjednik putničkog broda na kružnom putovanju u međunarodnom saobraćaju dužan je da dostavi nadležnom organu popis članova posade i putnika, najkasnije 24 časa prije pristupanja graničnoj kontroli.

Određba stava 1 ovog člana shodno se primjenjuje na međunarodni saobraćaj koji se odvija na riječnim i jezerskim vodama Crne Gore, ako plovilo pristaje uz obalu.

Pristajanje broda ili jahte, odnosno čamca u međunarodnom saobraćaju van pomorskog, riječnog ili jezerskog graničnog prelaza, osim u slučaju više sile, odobrava nadležni organ, uz saglasnost organa uprave nadležnog za pomorsku bezbjednost i organa državne uprave nadležnog za poslove carina.

Dužnosti zapovjednika po pristajanju u luku

Član 18

Zapovjednik broda ili jahte, odnosno voditelj čamca u međunarodnom saobraćaju dužan je da, nakon pristajanja u luku, prijavi nadležnom organu lice koje se nalazi na plovnom objektu bez isprava propisanih za prelazak državne granice ili bez putne karte i lice koje se ukrcalo bez odobrenja zapovjednika ili voditelja.

Zapovjednik broda ili jahte, odnosno voditelj čamca u međunarodnom saobraćaju ne smije da dopusti licu iz stava 1 ovog člana i licu kojem je zabranjen ulazak u Crnu Goru da se iskrcava sa plovnog objekta u luku bez odobrenja nadležnog organa.

U slučaju da se lica iz st. 1 i 2 ovog člana iskrcavaju sa plovnog objekta u luku, bez odobrenja nadležnog organa, zapovjednik ili voditelj plovnog objekta dužan je da nadoknadi troškove njihovog boravka i udaljenja iz Crne Gore.

Zabrana ukrcavanja ili iskrcavanja lica van graničnog prelaza

Član 19

Zapovjednik broda ili jahte, odnosno voditelj čamca u međunarodnom saobraćaju ne smije da ukrcava ili iskrcava lica van graničnog prelaza, osim u slučaju spašavanja lica.

Slučaj iz stava 1 ovog člana, zapovjednik ili voditelj u međunarodnom saobraćaju dužan je da odmah prijavi nadležnom organu.

Izdavanje odobrenja za kretanje članu posade koji nema vizu

Član 20

Članu posade stranog putničkog ili trgovačkog broda, koji nema potrebnu vizu, za vrijeme zadržavanja broda na području graničnog prelaza ili luke, može se izdati odobrenje za kretanje na području u kojem se luka nalazi.

Odobrenje iz stava 1 ovog člana, na zahtjev zapovjednika stranog broda, izdaje nadležni organ, za vrijeme zadržavanja broda, najduže do 30 dana.

Određbe st. 1 i 2 ovog člana shodno se primjenjuju i u vazdušnom saobraćaju.

Dužnosti mašinovođe u međunarodnom saobraćaju

Član 21

Mašinovođa voza u međunarodnom saobraćaju ne smije da zaustavi voz na dijelu pruge između državne granice i graničnog prelaza, osim ako je to neophodno zbog signalnih uređaja kojima se reguliše željeznički saobraćaj ili u slučaju više sile.

Ako mašinovođa zaustavi voz, koji je prešao državnu granicu, na otvorenoj pruzi van područja graničnog prelaza, dužan je da preduzme potrebne mjere u cilju sprječavanja ulaska, odnosno izlaska lica iz voza i o zaustavljanju obavijesti nadležni organ.

Propisivanje obrasca odobrenja

Član 22

Obrazac odobrenja za kretanje i zadržavanje na području graničnog prelaza propisuje ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove.

IV GRANIČNA KONTROLA Obavljanje granične kontrole

Član 23

Granična kontrola obavlja se na području graničnog prelaza.

Granična kontrola može se obavljati i van područja graničnog prelaza u vozovima, avionima i plovnim objektima. Izuzetno od stava 2 ovog člana, granična kontrola može se obavljati i na drugom mjestu, radi zdravstvenih ili tehničkih razloga i na zahtjev stranke.

Troškove kontrole iz stava 3 ovog člana snosi stranka koja je zahtijevala kontrolu, prema aktu kojim se utvrđuje visina troškova, koji donosi nadležni organ.

Granična kontrola ili dio granične kontrole može se obavljati i na području druge države, ukoliko je to u skladu sa međunarodnim sporazumom.

Dužnosti prilikom prelaska državne granice

Član 24

Lice koje namjerava da pređe ili je već prešlo graničnu liniju dužno je da:

- 1) stavi na uvid isprave propisane za prelazak državne granice;
- 2) podvrgne se graničnoj kontroli;
- 3) ne napušta područje graničnog prelaza dok se ne obavi granična kontrola;
- 4) ne izbjegava i ne pokušava izbjeći graničnu kontrolu.

Lice iz stava 1 ovog člana dužno je da, na zahtjev službenika nadležnog organa koji obavlja graničnu kontrolu, pojasni sve okolnosti vezane za ispunjavanje uslova prelaska državne granice i postupa po njegovim upozorenjima i naređenjima.

Lice koje upravlja saobraćajnim sredstvom kojim prelazi državnu granicu dužno je da zaustavi saobraćajno sredstvo na određenom prostoru graničnog prelaza na kome se obavlja kontrola.

Vozač saobraćajnog sredstva dužan je da, poslije završene kontrole, vozilom napusti područje graničnog prelaza.

Prelazak državne granice ovjerava se u putnoj ispravi, otiskivanjem pečata nadležnog organa, državljanima Crne Gore i Srbije prilikom izlaska iz Crne Gore, a stranim državljanima pri ulasku u Crnu Goru, ako međunarodnim sporazumom nije drukčije predviđeno.

Pečat iz stava 5 ovog člana sadrži naziv graničnog prelaza i datum prelaska državne granice.

Preuzimanje državljana Crne Gore i Srbije od inostranog organa

Član 25

Nadležni organ je dužan da od inostranog državnog organa preuzme lica za koja je utvrđeno da su državljani Crne Gore i Srbije, kao i lica koja se izručuju na osnovu međunarodnih sporazuma.

Granična kontrola

Član 26

Poslovi granične kontrole obuhvataju:

- 1) kontrolu lica;
- 2) kontrolu stvari;
- 3) kontrolu saobraćajnog sredstva.

Ovlašćenja službenika u postupku kontrole lica

Član 27

Službenik nadležnog organa, pri obavljanju granične kontrole lica, ovlašćen je da:

- 1) traži na uvid isprave propisane za prelazak državne granice;
- 2) provjeri da li su ispunjeni uslovi za boravak u Crnoj Gori, posebno da li lice ima dovoljno finansijskih sredstava;
- 3) unese u propisane isprave za prelazak državne granice podatke o ulasku i izlasku iz zemlje, podatke o zabrani ulaska u zemlju i druge relevantne podatke;
- 4) ako postoje osnovi sumnje u vjerodostojnost isprave za prelazak državne granice, uzme otiske prstiju i dlanova i druge biometrijske podatke;
- 5) zadrži lice onoliko vremena koliko je to potrebno za efikasno obavljanje granične kontrole;
- 6) upozori i izda naređenje radi pravilnog, nesmetanog i brzog odvijanja granične kontrole;

- 7) izvrši provjeru u potražnim evidencijama;
- 8) izvrši pregled ili pretres lica, ako na drugi način nije moguće izvršiti kontrolu.

Kontrola stvari i saobraćajnog sredstva

Član 28

Kontrola stvari, u smislu ovog zakona, obuhvata kontrolu predmeta koje lice ima kod sebe ili u saobraćajnom sredstvu.

Ako postoje osnovi sumnje o posjedovanju zabranjenih stvari i predmeta, službenik nadležnog organa je ovlašćen da zahtijeva od lica da pokaže stvari i predmete koje ima kod sebe.

Kontrola saobraćajnog sredstva, je kontrola koja obuhvata unutrašnji i spoljni vizuelni pregled saobraćajnog sredstva, pretres saobraćajnog sredstva i provjeru u potražnim evidencijama.

Službenik nadležnog organa će obaviti pretres saobraćajnog sredstva u slučaju kada postoje osnovi sumnje da lice u saobraćajnom sredstvu prevozi skrivena lica, zabranjene predmete ili stvari koje ukazuju na njegov identitet ili identitet skrivenih putnika, radi sprječavanja nezakonitog prelaska državne granice i kada je potreban detaljan pregled svih njegovih djelova, što uključuje, po potrebi, i rastavljanje pojedinih djelova saobraćajnog sredstva.

U postupku obavljanja kontrole stvari, službenik nadležnog organa može, prije obavljanja kontrole, omogućiti licu da prijavi stvari i predmete organu carinske kontrole.

Kontrola i pretres stvari i saobraćajnog sredstva

Član 29

Vlasnik saobraćajnog sredstva, odnosno korisnik i vlasnik stvari, odnosno lice koje ih posjeduje može da prisustvuje kontroli, odnosno pretresu.

O izvršenoj kontroli, odnosno pretresu saobraćajnog sredstva iz stava 1 ovog člana, na zahtjev lica koje upravlja saobraćajnim sredstvom, službenik nadležnog organa sačinjava zapisnik.

Shodna primjena drugih zakona

Član 30

Kada službenik nadležnog organa, pri pregledu ili pretresu lica, stvari ili saobraćajnog sredstva, nađe predmete koje treba oduzeti ili predmete koji mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom ili prekršajnom postupku nastaviće postupak po propisima kojima se uređuje krivični ili prekršajni postupak.

Kada službenik nadležnog organa, pri pregledu ili pretresu lica, stvari ili saobraćajnog sredstva, pronade predmete koji nijesu potrebni za sprovođenje postupka iz stava 1 ovog člana, a u nadležnosti su organa carinske službe ili drugih državnih organa, dalji postupak prepušta tim organima.

Postupak službenika u slučaju zastoja na graničnom prelazu

Član 31

Kada iz posebnih razloga nije moguće obaviti graničnu kontrolu u cjelosti, i pored toga što su iskorišćene sve organizacione mogućnosti, a dođe do neopravdanih zastoja za prelazak državne granice ili drugih zastoja pri odvijanju saobraćaja preko graničnog prelaza, službenik nadležnog organa može privremeno odrediti propuštanje pojedinih radnji u vršenju granične kontrole.

Službenik nadležnog organa iz stava 1 ovog člana određuje prioritete ciljeve granične kontrole, koji trebaju biti prilagođeni konkretnim uslovima, tako da granična kontrola bude uspješna.

Pri određivanju prioriteta ciljeva granične kontrole, kontrola ulaska, po pravilu, ima prednost pred kontrolom izlaska iz Crne Gore.

Postupak kontrole putnika u međunarodnom vazдушnom saobraćaju

Član 32

Granična kontrola neće se obavljati u međunarodnom vazдушnom saobraćaju, nakon slijetanja aviona na aerodrom, ako putnici ne napuštaju avion ili se nalaze u prostoru za tranzit putnika na području graničnog prelaza.

Kada postoje osnovi sumnje o zloupotrebi propisa o tranzitnoj vizi u međunarodnom vazдушnom saobraćaju, na određenim letovima mogu se preduzimati potrebne mjere granične kontrole iz bezbjednosnih razloga.

Kapetan ili vođa vazduhoplova u međunarodnom saobraćaju koji se, usled više sile, avionom, odnosno helikopterom spusti van aerodroma, obavezan je o slijetanju aviona, odnosno helikoptera odmah obavijestiti nadležni organ.

Odredbe st. 1 i 2 ovog člana shodno se primjenjuju na međunarodni saobraćaj koji se odvija u vodenim lukama.

Unošenje i iznošenje oružja i municije

Član 33

Lica koja prelaze državnu granicu mogu unositi ili iznositi one vrste oružja i municije koje se u skladu sa Zakonom o oružju mogu nabaviti, držati i nositi, pod uslovom da to oružje i municiju prijave službeniku nadležnog organa prilikom prelaska državne granice.

Postupak sa neprijavljenim oružjem i municijom

Član 34

Službenik nadležnog organa dužan je da oduzme i uskladišti neprijavljeno oružje i municiju na graničnom prelazu, do okončanja postupka, o čemu izdaje potvrdu.

Postupak iz stava 1 ovog člana vodi nadležni organ u skladu sa Zakonom o oružju.

Način uskladištenja oduzetog oružja utvrđuje nadležni organ.

Postupak izdavanja odobrenja pripadnicima stranih službi bezbjednosti

Član 35

Ulazak u Crnu Goru može se odobriti pripadniku stranih službi bezbjednosti u uniformi s kratkim vatrenim oružjem i vozilom koje je označeno njihovim oznakama.

Odobrenje za ulazak licima iz stava 1 ovog člana izdaje nadležni organ, pod uslovom da to nije u suprotnosti sa interesima Crne Gore.

U odobrenju se mogu propisati posebni uslovi za ulazak.

Pripadnici stranih službi bezbjednosti iz stava 1 ovog člana, koji su članovi delegacija u službenoj posjeti, mogu ući u Crnu Goru i bez posebnog odobrenja, nositi uniformu i lično naoružanje ako je sastavni dio uniforme, uz prethodnu saglasnost nadležnog organa.

Pripadnici stranih službi bezbjednosti, koji neposredno obezbjeđuju predstavnike stranih država ili predstavnike međunarodnih organizacija, prilikom posjeta Crnoj Gori, mogu nositi kratko vatreno oružje i municiju, uz prethodnu saglasnost nadležnog organa.

Izuzetno, odobrenje, odnosno saglasnost iz st. 2 i 4 ovog člana može se izdati i licima koja su u tranzitu preko teritorije Crne Gore.

V GRANIČNA LINIJA I ZAŠTITA DRŽAVNE GRANICE Razgraničenje i utvrđivanje državne granice

Član 36

Vlada imenuje komisiju koja, zajedno s nadležnim organima susjedne države, obavlja poslove razgraničenja i utvrđivanja državne granice i obavlja pripreme za zaključivanje međunarodnih sporazuma o državnoj granici.

Organ državne uprave nadležan za inostrane poslove pruža stručnu pomoć komisiji iz stava 1 ovog člana.

Poslove premjera, označavanja, održavanja i obnavljanja graničnih oznaka na državnoj granici i pripremu dokumenata o državnoj granici obavlja organ uprave nadležan za poslove nekretnina.

Oznake i saobraćajna signalizacija

Član 37

Uz saobraćajnice na graničnoj liniji koja nije dovoljno vidljiva mogu se postavljati posebne saobraćajne oznake i signalizacija kojima se upozorava na približavanje graničnoj liniji.

Saobraćajne oznake i signalizaciju iz stava 1 ovog člana postavlja organ uprave nadležan za poslove državnih puteva, na predlog nadležnog organa.

Na saobraćajne oznake i signalizaciju iz stava 1 ovog člana zabranjeno je postavljati druge oznake kojima se smanjuje vidljivost i na bilo koji drugi način narušava značenje.

Bezbjednost na graničnoj liniji

Član 38

Vlada može, iz razloga bezbjednosti, zabraniti plovodbu, lov, ribolov, prelet aviona i helikoptera, kretanje, zadržavanje i naseljavanje uz graničnu liniju.

Zabrana iz stava 1 ovog člana traje dok traju bezbjednosni razlozi.

Za poslove održavanja granične linije, koja u skladu sa međunarodnim sporazumom treba biti očišćena od stabala i drugog rastinja koje smanjuje vidljivost graničnih oznaka ili granične linije, odgovoran je organ uprave nadležan za poslove nekretnina.

Pojedinačni ili grupni lov ili ribolov, u dubini teritorije do 300 metara od granične linije, mora se u pisanoj formi najaviti nadležnom organu, najkasnije 24 časa prije početka lova, odnosno ribolova.

Zbog vidljivosti granične linije nadležni organ može zabraniti sadnju ili sjetvu određenih vrsta poljoprivrednih kultura, drveća ili rastinja uz graničnu liniju.

Uređenje prostora uz državnu granicu

Član 39

U postupku donošenja generalnih i detaljnih urbanističkih planova opština, kojima se uređuje i prostor koji doseže do 100 metara od granične linije, potrebna je saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove uređenja prostora, uz prethodno pribavljeno mišljenje nadležnog organa.

Organ državne uprave nadležan za poslove uređenja prostora neće dati saglasnost za donošenje planova iz stava 1 ovog člana, ako bi se time dovela u pitanje bezbjednost i preglednost državne granice.

Zaštita državne granice

Član 40

Zaštita državne granice obuhvata kontrolu kretanja lica i saobraćajnih sredstava uz državnu granicu radi njene nepovredivosti.

Zaštita državne granice na moru, jezerima i rijekama obavlja se kontrolom plovnih i drugih objekata.

Vlada, na predlog nadležnog organa, donosi propise o vršenju podvodnih aktivnosti u vodama iz stava 2 ovog člana.

Službenik nadležnog organa može zaustaviti i pretresti plovni objekat, provjeriti isprave i zastavu pod kojom plovi.

U slučaju nepridržavanja propisa Crne Gore, međunarodnih sporazuma, međunarodnog prava i međunarodnih običaja, nadležni organ može plovni objekat protjerati, zaplijeniti i preduzeti druge zakonom propisane mjere.

Plovni objekat koji se na znak službenika nadležnog organa ne zaustavi, nakon prethodnog upozorenja, može se uz upotrebu drugih ovlašćenja nadležnog organa spriječiti u bjekstvu.

Povrede državne granice

Član 41

Povrede državne granice su granični incidenti i ostale povrede državne granice.

Organ državne uprave nadležan za inostrane poslove, u saradnji sa nadležnim organom, utvrđuje i rješava granične incidente.

Nadležni organ utvrđuje i rješava ostale povrede državne granice i o tome obavještava organ državne uprave nadležan za inostrane poslove.

VI POSLOVI NADLEŽNOG ORGANA U UNUTRAŠNJOSTI TERITORIJE

Ovlašćenja službenika nadležnog organa u unutrašnjosti

Član 42

Službenici nadležnog organa ovlašćeni su da obavljaju kontrolu lica, saobraćajnog sredstva i stvari na putnim pravcima i objektima od značaja za prekogranični promet, radi sprječavanja nezakonitog ulaska i boravka u Crnoj Gori, te sprječavanja prekograničnog kriminala, kada za to postoje bezbjednosni razlozi.

VII MEĐUNARODNA GRANIČNA SARADNJA

Saradnja

Član 43

Međunarodna granična saradnja obuhvata aktivnost stranih policijskih službi na državnoj teritoriji Crne Gore, odnosno nadležnog organa na stranoj državnoj teritoriji, saradnju sa stranim službama bezbjednosti i razmjenu oficira za vezu.

Međunarodna granična policijska saradnja ostvaruje se na osnovu sporazuma koji Vlada zaključuje sa drugim državama.

Sporazumom iz stava 2 ovog člana potpisnici se obavezuju da će policijske granične službe međusobno sarađivati, u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom, u cilju prevencije, suzbijanja i otkrivanja krivičnih djela i njihovih učinilaca.

Međunarodna granična saradnja službi

Član 44

Na teritoriju Crne Gore mogu ući policijski službenici i službenici carine drugih država i obavljati određene radnje nadzora državne granice i druge poslove međunarodne policijske saradnje, saglasno međunarodnim sporazumima.

Službenici nadležnog organa mogu, u skladu sa međunarodnim sporazumom, u drugim državama obavljati određene radnje i poslove iz stava 1 ovog člana.

Pripadnici stranih službi iz stava 1 ovog člana mogu na teritoriji Crne Gore, pod uslovima reciprociteta, bez posebnog odobrenja, koristiti tehničku opremu i vozila sa svojim oznakama, nositi uniformu, kratko vatreno oružje i druga sredstva prinude, ako je to sastavni dio njihove službene uniforme.

Službenici za vezu

Član 45

Vlada može, u skladu sa međunarodnim sporazumom, da uputi u inostranstvo službenike nadležnog organa za vezu, pri čemu im određuje konkretne zadatke i ovlašćenja.

VIII EVIDENCIJE

Prikupljanje podataka

Član 46

U postupku obavljanja nadzora državne granice i drugih poslova, u skladu sa ovim zakonom, nadležni organ je ovlašćen da od lica prema kojima sprovodi graničnu kontrolu, neposredno ili uz primjenu tehničkih sredstava, prikuplja lične podatke koji se unose i obrađuju u evidencijama propisanim ovim zakonom.

Upotreba tehničkih sredstava

Član 47

U cilju otkrivanja, utvrđivanja identiteta i pronalaska izvršioca krivičnog djela i prekršaja, nadležni organ je ovlašćen da, pri obavljanju nadzora državne granice, vrši fotografisanje, snimanje i video nadzor i primjenjuje druga tehnička sredstva.

Lica koja se nalaze na tom području moraju biti upozorena vidno istaknutim znakom da su uređaji iz stava 1 ovog člana postavljeni.

Ukoliko se primjenom uređaja i drugih tehničkih sredstava vrši snimanje iz stava 2 ovog člana, snimci će se uništiti u roku od jedne godine, ukoliko nijesu potrebni za gonjenje izvršioca krivičnih djela ili prekršaja.

Vođenje evidencija

Član 48

Nadležni organ je ovlašćen, u skladu sa članom 46 ovog zakona, da vodi evidencije o licima:

- 1) nad kojima je sprovedena granična kontrola;
- 2) za koje je obavljen postupak utvrđivanja identiteta;
- 3) kojima je izdato odobrenje iz čl. 15, 16, 20 i 35 ovog zakona;
- 4) koja su počinila povredu državne granice;
- 5) koja su najavila lov, odnosno ribolov uz graničnu liniju.

Obrazac evidencije

Član 49

Ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove propisuje obrasce i način vođenja evidencija iz člana 48 ovog zakona.

IX NADZOR

Nadzor nad sprovođenjem zakona

Član 50

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove.

X KAZNE NE ODREDBE Prekršaj za pravna, odgovorna i fizička lica

Član 51

Novčanom kaznom od dvadesetostrukog do stotrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne omogući slobodan prolaz i kretanje za obavljanje poslova nadzora državne granice i radi postavljanja i održavanja propisanih oznaka područja graničnog prelaza i drugih oznaka uz granicu (član 5 st. 4 i 5);
 - 2) na aerodromu na kojem se odvija međunarodni saobraćaj ne obezbijedi prostor koji omogućava da se putnici na međunarodnim letovima odvoje od drugih putnika i ne obezbijedi prostor za smještaj stranaca koji ne ispunjavaju uslove za ulazak u Crnu Goru (član 10 stav 2);
 - 3) bez odobrenja organa državne uprave nadležnog za poslove uređenja prostora i saglasnosti nadležnog organa i organa carinske službe gradi ili postavlja objekte, instalacije i opremu na području graničnog prelaza (član 13 stav 1);
 - 4) zapovjednik broda ili jahte, odnosno voditelj čamca u međunarodnom saobraćaju, koji uplovi u teritorijalno more Crne Gore, najkraćim uobičajenim plovnom putem ne uplovi u luku u kojoj se nalazi pomorski granični prelaz, radi obavljanja granične kontrole (član 17 st. 1 i 4);
 - 5) zapovjednik ili voditelj po dolasku iz inostranstva ili prije odlaska u inostranstvo ne preda nadležnom organu popis članova posade i putnika sa plovnog objekta i ne stavi na uvid njihove putne isprave (član 17 stav 2);
 - 6) zapovjednik putničkog broda na kružnom putovanju u međunarodnom saobraćaju ne dostavi nadležnom organu popis članova posade i putnika, najkasnije u roku od 24 časa prije pristupanja graničnoj kontroli (član 17 stav 3);
 - 7) zapovjednik broda ili jahte, odnosno voditelj čamca u međunarodnom saobraćaju pristane van pomorskog, riječnog ili jezerskog graničnog prelaza bez odobrenja nadležnog organa, uz saglasnosti organa uprave nadležnog za pomorsku sigurnost i organa carinske službe, osim u slučaju više sile (član 17 stav 5);
 - 8) zapovjednik broda ili jahte, odnosno voditelj čamca u međunarodnom saobraćaju postupi suprotno članu 18 ovog zakona;
 - 9) zapovjednik broda ili jahte, odnosno voditelj čamca u međunarodnom saobraćaju ukrcava ili iskrcava lica van graničnog prelaza, osim u slučaju spašavanja lica (član 19 stav 1);
 - 10) zapovjednik ili voditelj u međunarodnom saobraćaju ukrca ili iskrcava lica van graničnog prelaza, a to odmah ne prijavi nadležnom organu (član 19 stav 2);
 - 11) se član posade stranog putničkog ili trgovačkog broda, koji nema potrebnu vizu za vrijeme zadržavanja broda na području graničnog prelaza ili luke, kreće bez odobrenja za kretanje na području mjesta u kojem se luka nalazi (član 20 st. 1 i 3);
 - 12) mašinovođa voza u međunarodnom saobraćaju zaustavi voz na dijelu pruge između državne granice i graničnog prelaza, osim ako je to neophodno zbog signalnih uređaja kojima se reguliše željeznički saobraćaj ili u slučaju više sile (član 21 stav 1);
 - 13) mašinovođa zaustavi voz, koji je prešao državnu granicu, na otvorenoj pruzi van područja graničnog prelaza i ne preduzme potrebne mjere u cilju sprječavanja ulaska, odnosno izlaska lica iz voza i o zaustavljanju ne obavijesti nadležni organ (član 21 stav 2);
 - 14) zapovjednik broda, jahte i voditelj čamca, pilot aviona i helikoptera obavlja plovību, odnosno prelet uz graničnu liniju kada je to zabranjeno (član 38 stav 1).
- Novčanom kaznom od petostrukog do desetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu za prekršaj iz stava 1 ovog člana.
- Novčanom kaznom od jednostrukog do petostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se i fizičko lice za prekršaj iz stava 1 tač. 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 i 14 ovog člana.

Prekršaj za fizička lica

Član 52

Kaznom zatvora do 20 dana ili novčanom kaznom od dvostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj fizičko lice, ako:

- 1) pređe državnu granicu van određenog graničnog prelaza ili pređe ili pokuša preći granični prelaz bez važeće putne isprave ili van radnog vremena graničnog prelaza ili suprotno namjeni graničnog prelaza (član 6 stav 2);
- 2) ne stavi na uvid isprave propisane za prelazak državne granice ili se ne podvrgne graničnoj kontroli ili napusti područje graničnog prelaza dok se ne obavi granična kontrola ili izbjegava i pokuša izbjeći graničnu kontrolu (član 24 stav 1).

Član 53

Novčanom kaznom od jednostrukog do petostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj fizičko lice, ako:

- 1) u slučaju više sile pređe državnu granicu i o tome odmah, odnosno po prestanku razloga ne obavijesti nadležni organ (član 7 stav 3);
- 2) na zahtjev službenika nadležnog organa koji obavlja graničnu kontrolu ne pojasni sve okolnosti vezane za ispunjavanje uslova prelaska državne granice i ne postupi po njegovim upozorenjima i naređenjima (član 24 stav 2);
- 3) saobraćajno sredstvo kojim prelazi državnu granicu ne zaustavi na određenom prostoru graničnog prelaza na

kome se obavlja kontrola (član 24 stav 3);

4) vozilom ne napusti područje graničnog prelaza poslije završene kontrole (član 24 stav 4);

5) na saobraćajne oznake i signalizaciju na graničnoj liniji, kojima se upozorava na približavanje graničnoj liniji, postavlja druge oznake kojima se smanjuje vidljivost i na bilo koji drugi način narušava značenje (član 37 stav 3);

6) se kreće, zadržava i naseljava uz graničnu liniju i obavlja lov, odnosno ribolov, kada je to iz razloga bezbjednosti zabranjeno (član 38 stav 1);

7) učestvuje u pojedinačnom ili grupnom lovu ili ribolovu u dubini teritorije do 300 m od granične linije, bez pisane najave nadležnom organu najkasnije 24 časa prije početka lova, odnosno ribolova (član 38 stav 4);

8) sadi ili sije određenu vrstu poljoprivrednih kultura, drveća ili rastinja uz graničnu liniju kada je to zabranjeno zbog vidljivosti granične linije (član 38 stav 5).

XI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Donošenje podzakonskih akata

Član 54

Propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona. Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak važenja zakona

Član 55

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da se primjenjuje Zakon o prelaženju državne granice i kretanju u graničnom pojasu ("Službeni list SFRJ", br. 34/79, 56/80 i 53/85).

Stupanje na snagu zakona

Član 56

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore".